

Rosyjskie naloty na Charków. 922. dzień wojny

Andrzej Wilk, Piotr Żochowski

 Sytuacja na froncie

Rosjanie wyszli na południowe obrzeża Myrnohradu, a do Pokrowska pozostaje im ok. 7 km otwartej przestrzeni (wzdłuż linii kolejowej wiodącej z Awdijiwki). Po zajęciu leżących przed nimi mniejszych ośrodków miejskich – Hrodiwki i Nowohrodiwki – **agresor skierował natarcie na południe, atakując linie komunikacyjne zgrupowania przeciwnika na zachód od Doniecka.**

Zagrożone odcięciem od zaplecza siły ukraińskie wycofały się z Karliwki i części sąsiednich miejscowości, dzięki czemu **najeźdźcy przejęli kontrolę nad odcinkiem autostrady M04 Donieck–Dniepr, który stał się ich główną drogą dofrontową w kierunku Pokrowska** (dotychczas atakując na zachód, korzystali z linii kolejowej i dróg lokalnych z Awdijiwki). Trwają walki o Sełydowe. Upadek miasta powstrzymały jednostki ukraińskie ściągnięte z okolic Wuhłedaru i Kupiańska.

Kwestią otwartą pozostaje, czy operujące w rejonie Krasnohoriwka–Newelske siły ukraińskie zdecydują się na wycofanie na zachód, czy wraz z docieraniem posiłków podejmą próbę utrzymania zajmowanych pozycji. Na początku września najeźdźcy znaleźli się w odległości ok. 3 km od każdej z dostępnych tras zaopatrzenia i potencjalnego wycofania się Ukraińców. Są to już wyłącznie drogi lokalne.

Z Pokrowska ewakuowano blisko połowę ludności przebywającej tam w połowie sierpnia, gdy rozpoczęto to przedsięwzięcie. Na początku września w mieście pozostawało tam ok. 30 tys. cywilów, a gdy weźmie się pod uwagę mieszkańców okolicznych miejscowości – 42 tys. Równocześnie Pokrowsk przekształcany jest w obszar ufortyfikowany.

Wojska rosyjskie pogłębiły wtargnięcie w głąb Torećka na dwóch kierunkach, kontynuują też działania na rzecz oskrzydlenia Wuhłedaru. Odcięły to miasto od leżącej na północny wschód od niego węzłowej miejscowości Wodiane, przynajmniej częściowo zajęły także leżącą na zachód od niego Preczystiwkę. Pod kontrolą agresora znalazły się wszystkie węzłowe punkty drogi Marjinka–Pawliwka (na południowy zachód od Doniecka), do niedawna stanowiącej główną trasę zaopatrzenia Wuhłedaru.

Najeźdźcy postępują w Czaśiw Jarze oraz na południe i północ od niego – zajmują następne tereny przyległe do kanału Doniec–Donbas.

Siły rosyjskie poczyniły kolejne postępy na większości pozostałych kierunków działań. Na południe od Orichiwa wyparły przeciwnika na pozycje zajmowane przez niego przed

rozpoczęciem letniej ofensywy w 2023 r. Poszerzyły również obszar kontrolowany na południe od Welykiej Nowosiłki. Do pogłębienia i poszerzenia rosyjskiego wyłomu doszło na południowy wschód od Siewierska oraz Kupiańska. Agresor miał również wyprzeć obrońców z kolejnych pozycji na pograniczu obwodów ługańskiego i charkowskiego (w okolicach Stelmachiwki).

Ukraińcy zajęli następne tereny w obwodzie kurskim, co doprowadziło do względnego wyrównania linii frontu. Największe postępy poczynili na wschód od Sudży. Niepowodzeniem miały się natomiast zakończyć ich ataki na Korieniewo. Wojska ukraińskie kontynuują umacnianie się na zajętych pozycjach, przeprowadzili kolejne uderzenia na przeprawy pontonowe na rzece Sejm w rejonie głuszkowskim (z pięciu zbudowanych przez wroga dotychczas zniszczone miały zostać trzy). Według ukraińskiego operacyjno-taktycznego zgrupowania „Charków” do obwodu kurskiego mają być przerzucane następne pododdziały z Leningradzkiego Okręgu Wojskowego.

Sierpień był najaktywniejszym dla obu stron miesiącem od ponad roku. Zgodnie z danymi ukraińskiej grupy analitycznej DeepState średnio odnotowywano aż 145 starć na dobę. Według Sztabu Generalnego armii ukraińskiej 29 sierpnia doszło do rekordowej liczby 215 starć – to dwukrotnie więcej niż w najaktywniejsze w zmagania dni w poprzednich okresach wojny. **Gdy weźmie się pod uwagę wyrównywanie linii frontu w obwodzie kurskim, Ukraińcy opanowali w sierpniu ponad 950 km² terytorium Rosji. Postępy agresora – choć znacząco mniejsze – ocenione zostały jako największe dla prowadzonych działań.** W omawianym okresie miał on zająć – zależnie od źródeł – od blisko 370 km² do ponad 428 km². Prawie dwie trzecie jego zysków terenowych (co najmniej 227 km²) przypadło na kierunek Pokrowska.

Rosyjskie ataki powietrzne

Charków był celem rosyjskich uderzeń powietrznych nieprzerwanie od 30 sierpnia. Tego dnia jedna z kierowanych bomb lotniczych trafiła w budynek mieszkalny, w rezultacie czego sześć osób zginęło, a 99 zostało rannych. O skali tragedii świadczy fakt, że w 11 przeprowadzonych w sierpniu atakach powietrznych na miasto rannych zostało łącznie 147 osób. W tym 1 września obrażenia odniosło kolejnych 50 cywilów. Łącznie w Charków uderzyło kilkadziesiąt rakiet, bezzałogowców i kierowanych bomb lotniczych, które niszczyły m.in. infrastrukturę energetyczną.

Z mniejszym natężeniem atakowano Sumy i ich okolice (29 i 31 sierpnia oraz 1 września) oraz Połtawę i obwód połtawski (o trafieniach m.in. w obiekty przemysłowe informowano 30 sierpnia oraz 2 i 3 września). 2 września rosyjskie rakiety uderzyły w Kijów, Dniepr i Zaporozże, 29 sierpnia – w Odessę, a dzień wcześniej – w Krzywy Róg. 29 sierpnia białoruskie lotnictwo po raz pierwszy zestrzeliło rosyjski dron kamikadze wlatujący znad Ukrainy nad Białoruś. W okresie od 28 sierpnia do rana 3 września najeźdźcy mieli łącznie wykorzystać 86 rakiet i 213 dronów uderzeniowych. Siły ukraińskie zadeklarowały zniszczenie odpowiednio 29 i 151 z nich.

Ukraińskie operacje przeciw Rosji

1 września Ukraińcy przeprowadzili największy jak do tej pory atak na terytorium Rosji. Agresor donosił o zniszczeniu 158 dronów kamikadze nad 16 obwodami i stołeczną Moskwą. Najwięcej – 46 – miało zostać strąconych nad obwodem kurskim. Uderzenie wywołało pożary na terenie rafinerii w Kapotni – zakład ten częściowo wstrzymał produkcję – oraz elektrowni w Konakowie w obwodzie twerskim, gdzie nie spowodowały jednak poważniejszych zniszczeń. Nie potwierdziły się doniesienia o trafieniu drona w elektrownię w Kaszyrze w obwodzie moskiewskim.

Powodzeniem nie zakończyły się ataki dronów na Krym i przygraniczne obwody FR (30 sierpnia) oraz na lotnisko w Twerze (3 września). Wieczorem tego dnia Ukraińcy uderzyli z powietrza na Biełgorod, co ukraińskie media określiły mianem zemsty za wcześniejszy atak na Charków. Według źródeł lokalnych zginęło pięcioro cywilów, a 37 zostało rannych.

28 sierpnia ukraińskie bezzałogowce uderzyły w kolejne obiekty Rosrezerwy, co wywołało trwający cztery dni pożar w bazie paliwowej Atlas w Kamieńsku Szachtyńskim w obwodzie rostowskim. Zdjęcia satelitarne potwierdziły, że objął on co najmniej trzy zbiorniki z produktami ropopochodnymi. Większego powodzenia nie przyniósł natomiast atak na skład paliwa w Kotielniczu w obwodzie kirowskim. **2 września, po 16 dniach, ugaszono pożar bazy paliwowej Rosrezerwy w Proletarsku w obwodzie rostowskim.** Spłonęło tam ponad 30 zbiorników o pojemności do 500 m³.

 Zachodnie wsparcie dla Ukrainy

Holandia postanowiła dostarczyć Kijowowi 28 gąsienicowych przegubowych transporterów opancerzonych Bandvagn BvS10 Viking. Szkolenie na pojazdach tego typu rozpoczęło się jeszcze wiosną 2023 r. 28 sierpnia **Ministerstwo Obrony Litwy ogłosiło nowy pakiet wsparcia,** w którym znalazły się systemy do zwalczania dronów oraz wyposażenie logistyczne i medyczne. Władze Rumunii przygotowują od strony formalnej przekazanie Ukrainie systemu Patriot. Rządowy projekt ustawy w tej sprawie 2 września zatwierdził Senat, do końca tygodnia ma zostać przegłosowany przez Izbę Deputowanych.

30 sierpnia ukraińskie przedstawicielstwo niemieckiej firmy Quantum-Systems poinformowało o **uruchomieniu na Ukrainie montowni dronów rozpoznawczych Vector z zestawów dostarczonych z RFN.** Zakład został otwarty wiosną, a obecnie wprowadza do montowanych bezzałogowców elementy produkcji ukraińskiej – skrzydła i anteny odbiorcze sygnału satelitarnego. W dalszej perspektywie planuje się poszerzenie działalności o wytwarzanie kadłubów.

30 sierpnia wysoki przedstawiciel UE do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Josep Borrell oznajmił, że z **obiecane go 1 mln pocisków artyleryjskich Ukraina otrzymała dotychczas 700 tys.** Zgodnie z pierwotnym planem 1 mln pocisków miano przekazać do marca 2024 r. Dzień później Borrell ogłosił **zwiększenie do końca tego roku liczby ukraińskich wojskowych przeszkolonych w ramach misji EUMAM o 15 tys.** Porozumienie w tej sprawie 31 sierpnia osiągnęli ministrowie obrony państw UE. Do tej pory w ramach EUMAM wyszkolono 60 tys. Ukraińców.

29 sierpnia Alaksandr Łukaszenka oświadczył, że nigdy nie wyda rozkazu ataku na „kogokolwiek” i nie zgodzi się na użycie armii poza granicami Białorusi. Tego samego dnia rzecznik prasowy Państwowej Służby Granicznej Ukrainy Andrij Demczenko stwierdził, że siły ukraińskie w pełni kontrolują granice z Białorusią – od Wołynia do obwodu czernihowskiego. Dodał, że **nie odnotowano nietypowych sytuacji świadczących o przemieszczaniu się białoruskich jednostek w pobliżu linii granicznej** oraz że tamtejsze wojska znajdują się kilkadziesiąt kilometrów od granicy z Ukrainą, a jednostki wywiadowcze aktywnie monitorują białorską aktywność wojskową.

29 sierpnia indyjski parlamentarzysta Vikramjit Singh Sahney w wypowiedzi dla rosyjskiej niezależnej telewizji Dożd’ oznajmił, że **armia rosyjska podstępem (oferując atrakcyjne zatrudnienie) zwerbowała ponad 90 obywateli Indii do walki na froncie ukraińskim**. Co najmniej ośmiu z nich zginęło, a kilku uciekło.

30 sierpnia prezydent Wołodymyr Zełenski zdymisjonował dowódcę Sił Powietrznych generała Mykołę Ołeszczuka. Tymczasowo jego obowiązki przejął generał Anatolij Krywonożko, dotychczasowy szef Dowództwa Powietrznego „Centrum”. Decyzję poprzedziły **doniesienia o utracie myśliwca F-16 wraz z pilotem**, do czego miało dojść w trakcie rosyjskiego ataku raketowego 26 sierpnia. Utratę samolotu ujawniły media amerykańskie. Wskazały one na prawdopodobną winę pilota.

2 września **rzecznik praw człowieka Dmytro Łubiniec oświadczył, że od początku roku na jego ręce wpłynęło ponad 1,6 tys. skarg na łamanie praw obywatelskich przez pracowników komisji wojskowych**. W 2023 r. było ich jedynie 561. Świadczy to o rosnącym niezadowoleniu społeczeństwa z prowadzenia przez komisje wojskowe mobilizacji za wszelką cenę, m.in. przez wręczanie powołań do wojska poza siedzibami urzędów.

Również 2 września komisja budżetowa ukraińskiego parlamentu opowiedziała się za przyjęciem ustawy **zwiększającej wydatki budżetowe na obronę o 500 mld hrywien (ponad 12 mld dolarów)**. Fundusze te powinny zostać przeznaczone na pokrycie niedoborów Sił Obronnych.

29 sierpnia prokurator generalny Ukrainy Andrij Kostin poinformował, że najwięcej przypadków nielegalnego przekroczenia granicy przez osoby uchylające się od służby wojskowej ma miejsce w obwodzie odeskim. Przyznał, że służba graniczna boryka się z brakiem środków na zapewnienie pełnej kontroli granicy. 2 września służba ta powiadomiła, że **od 2022 r. zlikwidowano ponad 570 grup przestępczych organizujących nielegalne przekraczanie granicy, z czego tylko od początku tego roku – ponad 200**.

30 sierpnia ukraiński wiceminister spraw wewnętrznych Bohdan Drapatyj wskazał, że **w rękach mieszkańców kraju może się znajdować do 5 mln sztuk niezadeklarowanej broni** oraz że sytuację może w pewnym stopniu unormować wejście w życie w listopadzie ustawy przyznającej ludności cywilnej prawo do legalizacji posiadanego uzbrojenia strzeleckiego.

Monitor
dostaw broni

Zobacz

